

3 Аьхиратдиз
гъягъюри...



6 Чухсагъул
пуз агъару
веледар...



7 Гимихъ



НА ТАБАСАРАНСКОМ ЯЗЫКЕ

МУСУРМАНАРИН ГАЗАТ

Аьхиратдиз гъягъюри...

Йик'увал фу ву ва йик'увалин къяляхъ рюгънакан фу шулу?

Фатгъуллагъ Гулен



Инсанди чан фагъумлу уьмур ккебгъбахъанмина Аьхиратдикан фикир аплури шулу. Эгер ухъу, табиатдинси, жвуван бедендинра жини сирариз дикъатнан фикир туври, дурар аннамиш аплури гъахъиш, саб хайлин ляхнарин гъавриъ шулу. Гъаму дюн'я вари чаз тувишра, инсанди хъанара Аьхиратдикан фикир аплури гъузди, гъаз гъапиш, фу чав му дюн'яийъ гъапишра, учв мушваъ гъудрузруб, чахъ аьжал хъайиб гъарсариз аьгъя. Гъаци вушра му ляхникан бязидариз фикир ктар.

Йик'увал фу ву?

Инсандин жандак Аллагъу Тааьлайиз ккуни вахтнакъан либхури гъубзру. Аьхир гъафиган, думу, я ищру духъну, ясана саб жара сеbeb дубхъну, му дюн'яийан гъягъюру. Йик'увал Аллагъдихъан ﷻ вушра, думу ляхин Аллагъу Тааьлайи Аьзраил малаикдиз табшурмиш дап'на.

Кечмиш шулайрихъна
Аьзраил малаик гъювал

Вари жара малаикарси Аьзраил малаикра нурикан халкъ дап'найир

ву ва гъаддиз дугъхъан саб вахтна гизаф йишварихъ хъуз шулу. Дугъу саб ляхин аплура к'ури, имбу ляхин аплуз шулдар к'уруб дюз дар. Ригъди сабси вари дюн'яийиз фици акв тувраш, гъаци Аьзраил малаикдихъанра саб йишв'инди миллионариинди инсанарин рюгъяр жандиан адагъуз шулу.

Гъарсар малаикдиз чаз ухшар вуйи кюмекчи малаикар тувна. Ужур, гъякълу кас кечмиш гъахъиган, сабпи ражну дугъахъна машнаъ нур, разишин ади, малаикар гъюру. Гъадрарихъди Аьзраил малаикра гъюру ва дугъахъди сар ясана сакъюдар чаз мютюгъ вуйи, ужудар ксарин рюгъяр адагъру малаикар хъуз мумкин ву. Ужудар ксарин рюгъяр адагъру малаикар гунгъар кайи ксарин рюгъяр адагъру малаикархъан фаркъвал айидар ву. Гунгъар аплударин рюгъ адагъгърудар ч'уру машнан, рьягъим адрудар шулу.

Кечмиш шулайи вахтна
инсандин гъял фициб шулу?

Ужуб, гъякълу уьмур хъап'у ксариз Женнетдин раккнар гъарган таъна. Пайгъамбари ﷺ гъапну: «Гажниан шид фици рьягъятди удубзуруш, ужудар ксарин рюгъра гъаци адагъгъуру». Шагъидариз думу аьзаб рьякъюдар, иллагъки дурариз чпи гъаму дюн'ят'ан ужуб дюн'яийиз гъягъюрайивал аьгъю шулу. » 3

Инсанари убхъру шейт'нин шараб...

Гъаз ихъ халкъдин арайиъ ички убхъувал артухъ дубхъна?

Къафлан Уьсманов
Афна гъулан имам

Ассаламу аьлейкум, гъюрматлу мусурман чвйир ва чйир! Аллагъу Тааьлайин амриинди узу, ички убхъбакан ухъуз ва ихъ халкъдиз фукъан зарар аш, ктибтидиза. Арагъ убхъувал инсанарин арайиъ артухъ шула, ихъ Табасаран халкъдин арайиъра дицдар ксар артухъ шула. Ичкиий халкъар йигълан-йигъ-

аз гъюрматсуз, ягъсуз ва диндихъан ярхла аплура. Му ляхникан гирами Къур'андиъ ва гъядисариъ фу дупнаш лигидихъа.

Аллагъу Тааьлайи Чан гирами каламдиъ ухъуз ички ухъу бадали гъарам дап'на. Дугъаз Чан зяиф лук'ариз фу ужуб вуш, хъа фу харжиб вуш, аьгъяди ву. Эгер ухъу к'ваант'ан думу каламдихъ хъугъраш, ухъу ва ухълантина вуйи хизанар бахтлу духъну ккундуш, душваъ гъарам дап'найи ляхнарихъан ярхла духъну » 4

Жилр ужуб терефназди илтик'уз фици шулу?

Ипл'руб гъязур апл'бан ва ипл'бан эдебар

Аьйшат Нурмагъаммадова

Гъюрматлу чйир! Узуз иман ижми аплу ва хасият уткан аплу ляхникан ктибтуз ккундузуз. Думу – ипл'руб ву. Ипл'руб гъязур аплувал ва иплу сурсатар гъадагърудар асас вуди дишагълийир шулу, гъаци вуйиган, ухъу гъязур апл'рубдиз ва ипл'рубдиз фикир тувну ккунду.

Улихъдин инсанарин арайиъ гъюрмат айи, хъа гъамус инсанариъ агъирвал, ч'урувал артухъ дубхъна, к'ури

шулу.

Саб гъулаъ гъардшарин арайиъ малмутму пай апл'бан гъюжатар гъахъиган, дурари алимдиз дих гъап'нийи. Имбудар уч хъайиз, дурари алимдиз суфраийхъна теклиф гъап'лу. Дугъаз суфраийгъ пеълин лик гъябкънийи. Аьлимди му йикк ичв хулан пеэрин вушул, к'ури гъерху? Дурари гъапну: «Хулаъ пеэр урхювалиъ мюгътаж'вал адар, магазиндиъ увуз ккуниб вари а». Аьлимдиз муарин гъюжатарин сабпи сеbeb аьгъю гъахъи!

Вари ухъу ипл'рубди-убхърубди ихъ хасиятназра гъасир тувру. Гъаци вуйиган, ипл'руб гъудг'нин » 5

Фикир тувайчва, абйир-бабар!

Абйир-бабарин веледарихъна вуйи гъякарикан

Амир Мевлютов
Огни шагърин медресейин мялим

Гъюрматлу мусурман чвйир ва чйир! Ухъуз Аллагъу Тааьлайи ва дугъан Пайгъамбари ﷺ гъаму дюн'яийъ ухъу хялижв'вал фици уьхъну ккундуш ва фициб саягъниинди духъну ккундуш улупна. Ихъ диндиъ мусурмандин вари гъялариъ шлу месэлийиркан дупна ва гъарсабдиз чан къанун дибик'на. Гъийин девриъ ухъуз гизаф ляхна-

риъ диндин къайдйир к'ваълан душна. Гъадрарикан саб вуди абйир-бабарин веледарихъна вуйи гъякъар ва дурар тамам дараплувал гъисаб шула.

Ихъ варидарин аьдат вуйихъ, сар касдиин саб къаза-бала улубкъган, думу кас жорбежур маллийрихъна к'ажар аплуз гъягъюри, дугъу тахсиркар агуз хъюгъру. Думу гъялнаъ инсанди, вари лазим даруб к'ваин аплури, чан саламатвал хъанара артухъ ч'уру аплури. Амма му кас гъаври шулдар, гъаз му бала чайна дуфнаш » 6

Редакторин колонка

«Фалчйирхъна гьязгьуиза...»

Ассаламу алейкум, гьюрматлу мусурман гьардшар ва чйир! Шюкюр ибшири Аллагьдиз ﷻ, ухьуз илим аьгью апруз Исламдин университетар, медресейир ва душваъ дарсар кивру алимар тувбаз. Фалчйиркан вуйи макъала му гафариинди гьаз ккебгьуйкдан, ктуру суал гьабхъиш, дидиз гьамциб жаваб а: Гьаз гьапиш фалчйирхъна илим ктуру ксартлан гьязгьурдар.

Фалчйир фужар ву?

Фалчйир иблисдин кюмекчйир ву, дурариз жараси пуз шулдар. Дурариз варидализ чпи иблисдин кюмекчйир вуйиваликанна аьгьяди ву. Эгер учву фикир тувруш, дурари апрурайиб вари футна ву. Фикир туврайчва, фукьан мирасар, багахьлуйир, фалчйирин гафарихъ хъпехъури, чпин арайиъ аьлакьйир пуч апруаш. Гьаму ляхин гьамци вуйиваликан хабар ашра, ихъ инсанар, хас вуди дишагьлийир, дурарихъна гьязгьору. Аллагьу Тааьлайи ва Пайгьамбари ﷺ ухьуз думу ляхнихъан ярхла хьуб амур дапна. Гьамус фикир туврай: гьуларитъ вушра, шагьраритъ вушра, инсанарин чиб-чпин хъгьувал илимдар ва чиб-чпихъ гьушган, гьязур дапнайи хурагькан дирипрудар а. Магьа фалчйири ихъ инсанарикан апрурайиб. Фила ихъ ктурули аькьюл гьуйкдан? Аькьюл хьпан бадали жвуван диндиканра аьгьяди ккунду.

Гьацира жюрбежюр маллийир вуча, фтихъан вушра сабабар диклурча, ктурударихъанра ярхла духъну ккунду. Гьийин девриъ пул бадали инсанари гьапшраш ухьуз аьгьяхъуз. Мидихъди саб ихтилатра ктибтидиза. Сар дишагьли «Кажар-сабабар» апру «маллайихъна» гьязгьору. Думу малла мугъахъ хъпехъуру ва хъасин дугъаз сабаб биктуру. Сад йис арайиан гьязгьубалан хъяляхъ, му дишагьли, гьаму кас ахтармиш апруз ктуру, хъанара мугъахъна гьязгьору. Му дишагьлийи ктуру: «Гьаму каж гьибихъунуз, урхайчва мидик фу дибикнаш...». «Маллайи» гьапну: «Пагъ... душман, фуж вуйкдан мукьан яв хайир даккнир, фукьан чтуру гафар дидикна мушвак...».

Магьа гьамцдарихъна ухьу гьязгьурахъа, гьюрматлу мусурман чйир! Думу ляхни ухьу Аллагьдин ﷻ нянайикк ккаъра. Хъа Аллагьдиз ﷻ даккни ляхникан хайир шуйкдан? Ваъ, даршул, иллагьки дидкан зарар хьибди. Саркъан алим фалчйирхъна гьязгьори гьяркъюнчвуз? Гьаз дурар гьязгьурдар? Гьаз гьапиш, фалчйин хилиъ фуклара адруваликан ва дугъу апрурайиб вари иблисдин амур вуйиваликан дурариз агъя. Ихъ инсанар, саб ляхин чпин улубкъантлан, гьаври шулдар. Эгер ухьу мицдар гунгьар текрар апрури гьахъиш, Аллагьу Тааьлайи ухьуз дидин аьзбра тувуз мумкинвал а. Сабсан ихтилат ктибтидиза. Ади гьахъну саб хизандиъ юкьур гьардаш ва дурарин хпар. Гизаф вахтна мурар чпи-чпихъди ужуб аьлакьа ади яшамитъ шулу. Йигъарикан сад йигъан сану гьардшин хпир, саб лигбахъди, фалчйихъна гьязгьору. Му дишагьлийи фалчйи дишлади, яв бицину хванийи увуз макур дапна, гьапи. Му хулаз гьушган, къяляну хванийи мидкан ктибтуру. Хъайигъан му хванира фалчйихъна гьязгьору ва мугъазра, бицину хванийи макур дапнавуз, ктуру. Гьамци мурарин арайиъ аьлакьйир чйоргьору. Цибсан вахт гьубшган, вари хванарин, ва гьардшаринра кмиди, арайиъ алакьйир лапра чйоргьору. Магьа лигайчва, фукьан мясляьтнинди яшамитъ шулайи хизан фалчйи гьапи гафариинди фициб гьалназ гьафнуш. Иблисдиз фалчйирикан ккунибра гьаму ву, фицики кьор касди, чпи-чпихъди гафар дарапди, шубуд йигъантлан зина гьузиш, дурарин ибадатвал кьабул апрурдар. Ва фалчйир хулаз дугъу, кажар ккадагъубра гьапиб ву. Фалчйин улихъди иблисди саб фу-вуш ккипру ва думу наан хъаш фалчйи улупуру, хъа фалчйииз гьадму ккадагъубтлан гьубзрадар.

Ихъ жилариканра ккун апрураза, ичв хпариз дицдарихъна гьязгьюз мигъитанай, дидкан шлу мянфьяът адар.

Гьит Аллагьди ﷻ ухьу иблисдин кьушмарихъан ярхла апру! Амин, я Мужиб!

ansarassalam@mail.ru

Мажлисари иман ижми апруз кюмек апруру

Улихънаси Рутул райондиъ мажлис ктурули гьубшну. Душваъ ДУМД-ин гьул-лугъчйир, алимар, имамар иштирак гьахъну.

Кафари Дагъустандиъ мицдар серенжемар цибтлан шулдар, гьаци вуйиган Рутулиъ гьабхъи серенжемдиз гизаф инсанар уч гьахънийи. Мицдар серенжемар илим аьгью апруз, ужуб рякьюхъна дих апруз сеbeb шулу. Алимарин улхбарин уч духънайидари гизаф чпиз аьгьдруб гьудубгьну.



Гьит Аллагьди ﷻ мицдар мажлисар артухъ апрури, иллагьки Дагъустандин кафари терефнаб.

«Ас-салам» ичв погискайиз ккилибгьура

Ассаламу алейкум, гьюрматлу ватанагьлийир! Уч хъанара ихъ ватанагьлийирин «Ас-салам» газатдиз подписка дапну ккуниваликан кьаин апрурача. Му ляхниз, ихъ халкъ бадали, дурарин илмин аьгьувалар яркъу апрубан бадали, теклиф апрурача. Учвухъна, подписка апрубаз теклиф апрури, жигьил баяр гьюри шулу, ва ихъ халкъдин арайиъ му ляхнин фазилатваликан аьгьдруб

ксари, дурари Аллагь ﷻ бадали апрурайи ляхниз манигъвал апрура. Сар касди чан юкв кьурху ва клару дубхънайиган, чахъди имбударизра ужудар ляхнар апруз манигъвал апруру. Гьадму жигьилар ригъ, мархъ, йиф дарпиди, ухьу ва ихъ дин бадали лихура. Эгер учву дурари подписка пулихъ апрура ктуруаш, ваъ, дурариз дидин маважиб адар. Дурар Аллагь ﷻ бадали, чпиз

саваб бадали лихурайидар ву. Му дюн'яийи ухьу ужуб гьапишра, харжиб гьапишра, думу гьарсариз чаз хьибди. Гьаци вуйиган, ухьу гьаму газат адабгьури, урхури ва дидкан жарадаризра ктибтури гьахъиш, думу ляхникан ухьуз гизаф мянфьяът хьибди. Хъанара учвкан «Ас-салам» газатдиз подписка апруб ккун апрурача.

Газатдин редакция

Сарсана кас шагьид гьахъну

Аьхиримжи вахтари Гьизляр райондин Ясная Поляна ктуру гьул машгьур дубхъна, амма гьайифки, ужуб дару терефнаан.

9-пи апрели йишвну сьаьт сабди диндин душмнари сабсана чтуру ляхин гьапну. Дурари Ясная Поляна гьулан имам Мугъяммад-гьязжи Сайпуев йивну гьакну. Гьаму саб гьулаъ му 4-пи шагьид ву. Му гьулаъ улихънаси шубурсана диндин гьул-лугъчйир-имамар диндин душмнарин хил'ан гьушну.

Мугъяммад-гьязжи 1948-пи йисан Цумада райондин Гигитли гьулаъ бабкан гьахъну. Дугъу Дагъустандин гизаф алимарихъ урхури гьахъну. Думу 1988-пи йисан Ясная Полянайиз удучвну гьафну. Дугъан мушваъ имамвалин вазифйир гьахури гизаф вахт вуйи. Мугъяммад-гьязжи дин Ислам яркъу ва гужав апруру зирек инсанарикан вуйи. Душваъ мистар, медресейир ачмиш апрури вари ляхнариъ клубанди иштирак шуйи.

Дугъахъ диндин душмнари ул хьипрайивал саризра цийи хабар дайи. Гьадму ляхин сеbeb вуди, думу йишван хулан



унчвар рукъан гьапгьарихъди ижми гьапнийи. Амма душмнари дугъан телефондиз зенг дапну, сеснахъди думу хъайи йишв аьгью дапну йивну гьакну.

Сесер гьеерхъган, дугъан гьунши Салагьюддин гьялак-гьялакди гьятдиз удучвну. Му аьгьвалат гьабкъган, дугъан кьвахъан аьгъ апруз гьабхъундар... ва думура кечмиш гьахънийи.

Му ксар аьхиримжи рякьюз гьауз гизаф йишвариан инсанар уч гьахъну. Мициб сьагънийинди-шагьидарди – ихъ арайиан гьушдар бахтлу ксар ву.

Ухьу вари Аллагьди ﷻ халкъ дапнайидар вухъа ва Дугъахъна къяляхъ хътакидихъа! Аллагьди ﷻ Мугъяммад-гьязжийин багахьлуйириг, мирасариз сабур туври ва гьит Аллагьди ﷻ вари гьякъ рякь'ин мудам апрури! Амин!

www.islamdag.ru

<p>Учредитель Благотворительный фонд «Путь». Газета печатается по согласованию и одобрению Духовного управления мусульман Дагестана</p> <p>Редакционный совет Председатель редакционного совета муфтий РД Ахмад-хаджи АБДУЛАЕВ</p>	<p>Заместитель муфтия РД Махди-хаджи МУТАИЛОВ</p> <p>Главный редактор Айна (Патимат) ГАМЗАТОВА</p> <p>Редактор Ансар РАМАЗАНОВ</p> <p>Канонический редактор Мухаммад-Рамазан РАДЖАБОВ</p> <p>Корректор Шарафудин ДАШДЕМИРОВ</p>	<p>Художник Саид САИДОВ</p> <p>Дизайн, вёрстка Лейла ГУСЕЙНОВА</p> <p>Менеджер Абдусабир АХМЕДОВ</p> <p>При перепечатке ссылка обязательна. Набрано и сверстано на компьютерной базе газеты «Ас-Салам».</p>	<p>Газета зарегистрирована Федеральной службой по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций. Свидетельство о регистрации ПИ № ФС 77-42079 от 24 сентября 2010 г. Отпечатано в ООО «Дом печати» по адресу: пр-т Акушинского, 20. Заказ № _____</p> <p>Тираж 2.850 экз.</p>	<p>Сдано в печать 13 апреля 2011 г. в 21:00</p> <p>Адрес редакции 367015, РД, г. Махачкала, ул. Азиза Алиева, 2.</p> <p>По вопросам подписки и доставки обращаться по телефонам: по Республике Дагестан – 8-988-699-28-24 по г. Махачкале - (8722) 914-222. E-mail: info@assalam.ru; www.assalam.ru</p>
--	---	--	---	--

Аьхиратдиз гьягьюри...

1 « Пайгьамбари ﷺ Угьюд гьазаватдиъ кечмиш гьахьи Аьбдаллагь ибн Аьмрин бай Жабириз гьапну: «Увуз, яв адаш фици кьабул гьаплнуш, аьгьявуз? Думу гизаф утканди кьабул гьаплну». Яв адашди гьаплну: «Я, Аллагь! Узу инсанарихьна кьяляхь аплн, гья-

рюгназ саламар хьгауру ва гьерхру: «Шлинуб ву му рюгь? Фукьан уткануб ву му рюгь!». Ва жаваб тувру: «Му рюгь гьудгнар гьаплу, ушвар гьидису, садакьйир туву - дюн'яйин гьаму вари читинвалар Аллагь ﷻ бадали кьулиз адагьу касдинуб ву». Аллагьди ﷻ думу



Аьхиратдикан гьарган кьваинди гьибтай.

драриз Аьхиратдин утканваларикан ктибгуз!» Аллагьди ﷻ гьаплну: «Кьяляхь аплувал адар, уьмур саб ражну тувруб ву. Хьа уву мушваъ айиваликан Узу дурариз хабар тувдиза».

Гьаму дюшюшдин кьяляхь Аллагьу Тааьлайи гьаму аят гьаплну: «Аллагьдин ﷻ рякьюъ йивну гьийихдар, кечмиш гьахьидарикан гьисаб мапланай. Дурар чивиди ими ва чпин Аллагьдин ﷻ ризкьнакан иплури, рягьатвал гьадабгьура» (Кьур'ан, 3:169, 170).

Ужуб рякь хьаплу кас ужуб рякьюъ ади кечмиш шулу, хьа гунагькьрарин йиклувал лапра аьзабнануб шулу. Пайгьамбари ﷺ, кечмиш шулайи вахтна думу ляхниз хас даплнайи дюьйир урхай, кьуйи.

Йиклувалихьан гучI даплну ккундин?

Аллагьдихь ﷻ хьугьну, ужудар ляхнар аплру ксариз йиклувалихьан гучI дубхьну ккундар. Ухьу фикир аплурухьа, гьаму дюн'яйин акв, утканвалар дирчну фици гьягьюр, кьури. Думу дици дар, иллагьки ухьу гьаму читин дюн'яйихьан рягьтибдиз гьягьюрехьа. Фана дюн'яйин ерина ухьуз гьаргандин Аьхират шулу. Кечмиш хьували инсан гьаму дюн'яйин читинваларихьан урхьору, фицики инсан кьаби гьахьиган, дугьаз фунуб вушра ляхин аплуз читин шулу.

Кечмиш хьпан кьяляхь думу рюгь барзахдиз гьябгьюру. Малаикари думу

рюгназ салам тувру ва малаикариз амур аплуру: «Гьайибхай му рюгь кьяляхь чан накьвдиз, наан дугьан жандак кивнаш, фицики дугьу Мункарин ва Накирин суалариз жаваб тувну ккунду».

Хьа гунагькьрин рюгнахьна мици утканди илтйиклурдар ва думу чан накьвдизди кьяляхь гатлабхьуру.

Накьвдиъ Мункари ва Накири гьамцдар суалар тувру: «Фуж вуяв ахьюр? Фуж вуяв Пайгьамбар? Фициб дин хьаплунва?». Эгер думу касди му дюн'яйин ужуб уьмур хьаплри гьахьнуш, дугьу му суалариз жаваб тувиди.

Ихь арайиан гьушдариз фициб пешкеш хьтаплуз шулу?

Инсан гьаму дюн'яйилан гьягьбалан кьяляхь дугьан вари аьмалар сарун дерккьру. Дугьаз гьубзруб гьаму дюн'яйиъ чав гьаплуб ву. Эгер дугьу мянфьяът кайи ляхнар гьаплнуш, дугьаз Аьхиратдиъра дидкан саваб хьибди. Месэла, эгер дугьу саб ужуб китаб гьибиклнуш ва думу китабдикан инсанари мянфьяът ктабгьураш, гьарсари ктабгьу мянфьяътнакан кечмиш духьнайиризра кюмек хьибди.

Гьацдар ксариз ухькан мянфьяът хьпан бадали, ухьура дурарин ужудар ирс-агьлар духьну ккунду. Дурари гьибту мал-мутму Ислам диндиз харж аплури гьахьиш, дидканра дугьаз гизаф мянфьяът хьибди.

Пайгьамбарин ﷺ сарпи аьсгьяб

Абу-Бакар Сиддикьдин уьмрикан

Рашид Аьлимурадov

Огни шагьрин медресейин мялим

Гьюрматлу мусурмнар! Ухьу ихь Пайгьамбарин ﷺ ва аьсгьябарин уьмрикан аьгьовалар гьадагьну ккунду, фицики ухьуз дурарикан аьгьдарш, дурар ккун аплузра даршул. Гьаци вуйган, узу гьаму бици макьалайиъ Абу-Бакар Сиддикьдикан ктибтидиза.

Пайгьамбарин ﷺ кьяляхь варитан артухь фазилатвал айир Абу-Бакар аьсгьяб ву. Дугьан адашин ччвур Уьсман, хьа лаклам Абу-Кьагьфат ву. Дадайн ччвур - Умму хайр бинт Сахр бин Уьмар. Абу Бакар (гьит Аллагь ﷻ дугькан рази ишри!) Пайгьамбар ﷺ бабкан духьну кьюд йислан бабкан гьахьну. Дугьан тухмар Пайгьамбарин ﷻ тухмарихьди аьлакьа айидар вуди гьахьну. Думу гьюрматлуди яшамаш гьахьну ва дугьу ужудар гьиллигьарин бинайин алди, тербияра гьадабгьну. Думу ахью гьюрмат айи, алвер аплбин машгьул вуйи кас вуди гьахьну. Абу-Бакар аьсгьябдин аьйир-бабариз ва веледариз Пайгьамбар ﷻ гьяркьну ва варидари Ислам дин кьабул гьаплну. Мициб ляхин, вари кюфлетари Ислам кьабул аплуб, жара аьсгьябарин саринкьан гьабхьундар. Азад инсанарикан сарпир вуди Ислам дин кьабул гьаплур Абу-Бакар ву. Дугьан ужудар ляхнарикан саб вуди гьисаб шула чан вари малдевет диндин рякьюз харж аплувал. Ибн Уьмарихьан дуфнайи риваятдиъ дупна: «Узу саб ражари Пайгьамбарин ﷻ багахь дугьужвнайиган, душвахь Абу-Бакар, плашра алди, дугьужвнайи. Дина Жабраил малаик гьюру ва гьерхру: «Фу ляхни Абу-Бакариз саб ккуртт алабхьуз гьитну?». Пайгьамбари ﷻ гьаплну: «Абу-Бакари чан вари девлет Мекка мусурмнари бисайиз узу бадали харж гьаплну». Жабраил малаикди гьаплну: «Я Мугьяммад ﷺ, уву дугьаз йип, Аллагьу Тааьлайи Абу-Бакариз салам хьтаплура ва гьерхра: Аллагьдикан ﷻ Абу-Бакар чан факьирвалин рази вуйин? Пайгьамбари ﷻ кьуру: «Я Абу-Бакар, Аллагьу Тааьлайи увуз

салам хьтаплура ва яв факьирвалиъ Чакан разиди вуш-дарш гьерхра?». Абу-Бакари гьаплну: "Узу йиз Аллагьдикан ﷻ фици хьял аплуза" - ва гьасин дугьу: "Узу разиди вуза!" - кьури, шубуб ражари текрар гьаплу.

Абу-Бакари чан риш Аьйша Пайгьамбариз ﷻ швушвди тувну. Думу Пайгьамбарихьди ﷻ сатиди дугьан вари кчлхбарихь иштирак гьахьирра ву ва аьхиримжи кчлхбаъ думу Исламдин пайдагь гьабхрур вуди гьахьну. Пайгьамбари ﷻ Абу-Бакариз мусурмнарихьди урчлудпи йисан гьяждиз гьягьбан теклиф аплуру. Пайгьамбар ﷻ ищцур гьахьи вахтна, дугьаз мусурмнарехьди гьудган аплуз яни имамвал аплуз табшурмиш аплуру. Дугьаз гьациб ихтибар аплувал дугьахьна ахью гьюрмат айивалин лишан вуйи. Думу Пайгьамбарин ﷻ сарпи аьсгьяб ву. Пайгьамбарихьди ﷻ гьижра аплруганра Абу-Бакар хьади гьахьну. Пайгьамбарин ﷻ кьяляхь кьюд йисан дугьу халифвал гьаплну. Абу-Бакар халиф гьахьиган, дугьаз гизаф кьадар читинвалар алахьуру. Сабпиб, Римдихьди дяви ккебгьнийи, кьюбпиб, закят тувбаккан кьул ккадабгьрударихьди гьаврикк ккаъбан ляхин тешкил гьаплнийи, шубубпиб, кучлн пайгьамбар Мусейлямайихьди ва дугьан 40 агьзур кас дахил шулайи кьушмихьди дяви гьубхнийи. Хьа амма Абу-Бакар кьулиъ ади мусурмнари Аллагьдин ﷻ ва Дугьан Пайгьамбарин ﷻ душмнарин зиин гьалибвал гьадабгьнийи.

Гьижрайинди 13-пи йисан Жумадуль ахирин вазлин ургудпи йигьан Абу-Бакар Сиддикьдин ищцрушин гьати шулу. Чав бегьемди гьагьи узери ккагьуз хьюгьган, дугьу, чахьди лихурайдар уч даплну, дурарихьди мясляът аплуру - Уьмару бин Хаттаб чан ерина гьуллугьнаъ дерккьбан теклиф дивру, ва дурари гьадму теклифназ разивал тувру. Абу-Бакар йиклайиз улихьна вуйи дакьикьйирит дугьахьна гьафидари дугьхьан духтриз дих аплуз хай шулин, кьури гьерхри гьахьну. Абу-Бакари кьуру: «Аллагьди ﷻ сарун йиз гьягназ гьилигну, Чан кьуруб гьаплну: - гьякь ву Аллагь ﷻ, узу Дугьу, яни Аллагьди ﷻ, гьапиб аплураза». Гьамци, 63 йиснаъ ади, Абу-Бакар Аллагьдин ﷻ рягьматдиз гьягьюру.



Ибрагъим
Ибрагъимов

**Имам Магъди
гъюваликан...**

Имам Суютйийн «Аль-Гъави» китабдихъ (472 машнаъ) дупна: «Имам Магъди футнайин вахт улудубкъди ва вари гъярам гъялалси дарапди, гъидар».

Хъа фуж ву думу Имам Магъди? Думу ухъу вари ккилигурайи, Пайгъамбарин ва гъядисарихъ чакан дупнайи кас ву. Аллагу Тааълайи думу жилиин лазим дару ляхнар артухъ гъахъиган гъаиди, гъякъвал илим-друган, хъанара жилиин гъякъвал дебккуз кфури. Хъа учву фикир тувраданчва, белки: думу вахт дубхънашул? Гъи вари гъаци илгибкна, харжиб гъапган, кфубнир шулу, хъа ужвал къувватсузвалин лишанси дибисна. Аьраб гъюкуматарихъ шулайибдикан ктибгубкъан герек дар, варидариз думу утканди рябкъюра. Душварихъ шулайи ляхнари вари мусурмариз хажалатвал тувра. Исламдиз, мусурмариз къаршуду саспидари фу ляхнар апгураш, ухъуз рябкъюрахъуз. Думу шулайиб вари нафглихъди аь лакъалу вуйваликанна ухъуз хабар ахъуз. Фужариз-вуш гъадму ккадабгурайи нафтлин эйсайр хъуз ккунда кфури, фукъадар инсанарин ифи удубзура. Гъачай Имам Магъди гъювалин лишнарихъди таниш хъухъа ва дурар ихъ гъийин йигъахъди тевхъа.

Ибн Гъажар Аль-Гъайтамийи чан вахтари Имам Магъди гъювалин лишнарикан китаб гъибикфу. Магъа думу гъядисарикан сануб: «Мусурмарин арайихъ футна хъибди. Саб терефнаъ думу (футна) циб гъабхъиган, жара терефнаан ккебгъди. Ва гъамци гъубзди завариян «Дугъриданна ичв амир (аьхюр) Имам Магъди ву», кфури дарпидикъан гагъди.

Фици гъаму гъядис гъийин йигъахъди алакълу вуда! Аьраб гъюкуматарихъ шулайиб варидариз рябкъюрахъуз. Сабан Египетдихъ разисувалар ккергъну, хъа Тунисдихъ, хъасин Кувейтдихъ, Бахрейндихъ, Иорданияйихъ, Ирандихъ, Мароккойихъ, Жибутдихъ, Алжирдихъ, Иракдихъ, Сирийдихъ, Емендихъ. Хъа ухъу зиихъ дупнайи гъядисди му ляхнарикан субут апгурадаринхъа: «Мусурмарин арайихъ футна хъибди. Саб терефнаъ думу (футна) циб гъабхъиган, жара терефнаан ккебгъди».

Абу Саид аль-Гъудрийихъан дуфна, Пайгъамбари ва гъапну: «Аьхиримжи вахтна йиз умматдинна чпин гъякимарихъан аьхю къазабайир гъиди...»

Гъаврихъ гъахъунчва? Бала гъибди гъякимарихъан. Гъачай фикир аплухъа, гъадму гъюкуматарихъ шулайи ляхнар фу бадали шула? Думу ляхнарин сеbeb гъякимарин политика ву, шпин-вуш ифи удубзну, чпин жибар арцуз ккун гъабхъну.

Имбубдикан учву фикир апинай. Хъа саб ляхин ашкарди ву – Магъди гъювал лапра багахъ дубхъна!

Му футнайин багарихъди аьхир хъибди. Ва гъядисдихъ дупнайиганси: «Дугъу (Имам Магъдийи) му дюн'я гъякъвалихъди абциди». Магъдийи ихъ дюн'я зурба девлетнахъди ва Аллагъдин ва гъягъматдихъди фукъадар абцинаш улупбан бадали, чивиди айидариз дийихнаидар Аллагъди чиви дапну ккун хъибди.

ibrahimassalam@gmail.com

Инсанари убхъру шейтнин шараб...

1 « ккунду. Гъаз гъапиш, Аллагъди ухъуз гъялал-гъярам ухъу бадали жара дапна. Аллагъдиз ухъу гъярам вуйиб гъапну кфури, дидкан саб зарар адар. Думу Аллагъди ухъуз дибикнайи къанун ву, ва гъарсабдин чан къанун а. Месэла, телефон адапру касди дидиз ишлетмиш апбан къайда бикфуру. Телефондиз ишлетмиш апбан къайда марччлихъни бикфурдар аьхир, ва гъаци имбу ляхнарра ву. Каламарихъ дупна, бабаз чан велед фукъан ккундуш ва дугъу думу арайиз адагъбан бадали фукъан хъайивалар апфуруш, думутанна ижмиди Аллагу Тааълайиз ухъу ккунду ва Думу рягъимлурура ву.

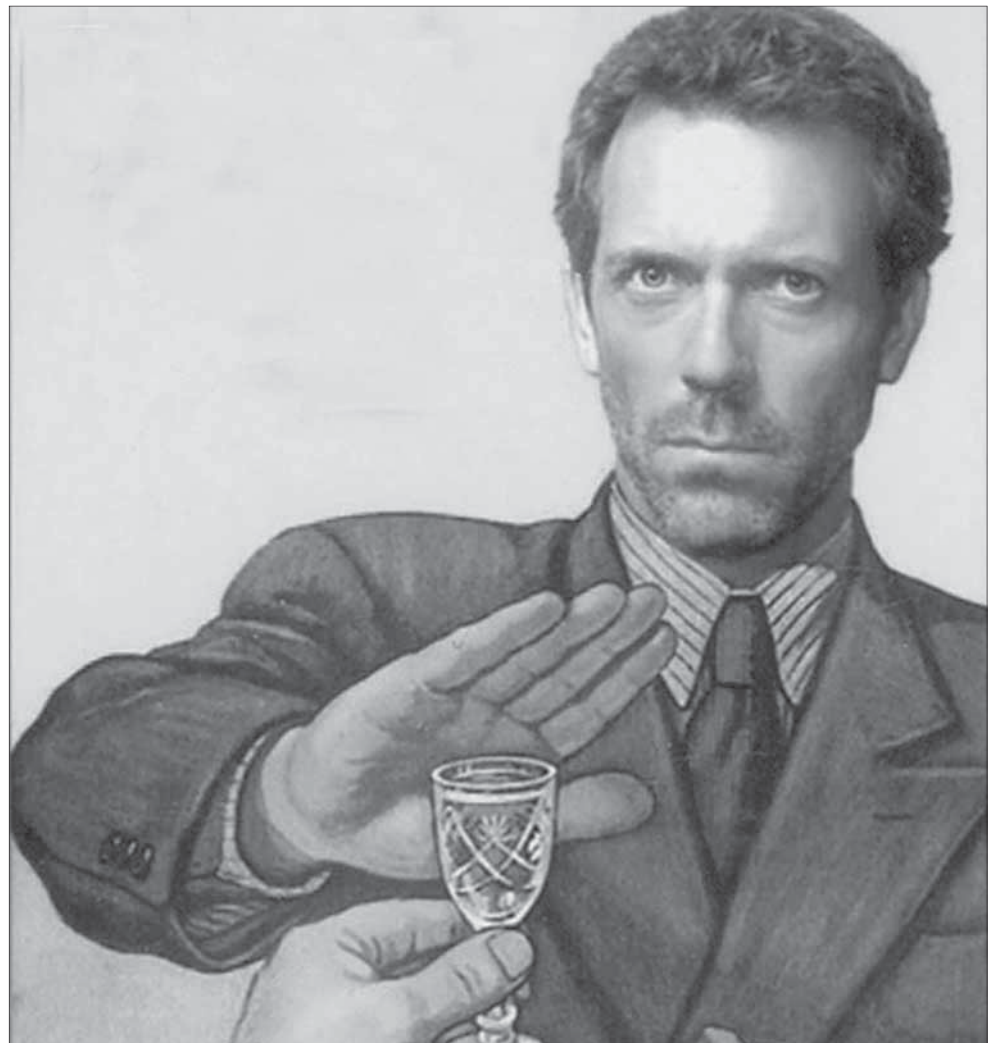
Гирами Къур'андихъ ва гъядисарихъ ичкийикан фу дупна?

Гирами Къур'андихъ дупна: «Дугъриданна ички, азарт тамшйир, фалчйирихъна гъягъювалар шейтнин рякъяр ву. Учвуз шадлу уьмур дубхъну ккундуш, думу рякъярехъан ярхла йихъай». «Хамру», яни "пиян" кфуру гафнак вари пиян апру мутмйир кахъра ва дурарни хъапрудар вушра ясана руб йиврудар вушра саб жюрейин фаркъвал адар. Месэла: анаша, героин, гашиш ва гъ.ж. Гъийин деврихъ дурариз жюрбежюр ччвурар тувна ва фаркъвал адар, думу «пиво» вушра, ясана «шампанский» вушра, дурари инсан апфуруш, дурар вари гъярам ву.

Пайгъамбари ва гъядисдихъ дупна: «Гизаф къадарнаъди гъубхъган пиян апруб, циб гъубхъшира – гъярам ву». Гъацира гъядисдихъ дупна: «Вари пиян апруб хамру ву, ва хамру гъярам ву. Фуну касди гъаму дюн'яйи думу шараб гъубхъши ва дидин туба дарапмиш, дугъаз аьхиратдихъ женнетдин шараб рябкъидар». (Женнетдин шараб пиян апруб дар, думу убхъбахъ ккун шулу, яни тухъ шлуб дар, йиччвтган мелиб, мичлиб ву).

Хялижвувахъди варж гъирам убхъуваликан

Ухъуз гизафдарикан, эгер убхъбан къадар агъяди вуш, хай шулу, кфури ебхъурахъуз, ясана варж гъирамдикан фулану духтри мянфяаьт а, гъапну, кфури шулу. Жилар-завар халкъ гъаплу, ухъуз уьмур туву, гъаму дюн'я гъамци утканди дебкку Сар Аллагъди ухъуз думу ляхин гъярам дапна, ва Дугъу гъярам гъапуб зяиф лукларихъан гъюдюхъуз шуйкнан! Ихъ каламарихъ дупна: «Фуну касди Аллагу Тааълайи гъярам дапнайиб гъялал ву гъапиш, ясана гъялализ гъярам гъапиш, думу инсан диндиан удучвура». Мицдар ляхнарин гъякънаан ихтияг дапну ккунду ва аьгъдруб алимарихъан гъерхну ккунду. Гъядисдихъ дупна: «Аллагу Тааълайи гъярам дапнайибдикан мянфяаьт, вая кюмек даршул». Варитган дерд шлуб, саспи гъудгнар апру ксари циб убхъуз хай шулу, узкан гирам дарапгуз убхъурза, хялижвувахъди сациб дубхъну ккунду, кфуруган. Ва ихъ Табасарандихъ саспи гъуларин имамари кмиди пиянвалар апфуру, диндин улихъ хъайир вуза кфуру, амма хялижв хулаз гъафиган, ички дивру, сумчрарихъ пиянвалар апфуру. Мисгаз гъюру саспи ксарира кмиди магазиндихъ арагъ масу тувру, ва дурариз му ляхин гъярам ву, дингъаьт фициб шуличв, каламарихъ му ляхин гъярам дапна гъапиган, дурари думу дарди хай шулдар, убхъуз аьгъяди вуш гъярам дар кфури, шейтнин гафар



Гъярамдикан саризкъан мянфяаьт гъабхъундар вая хъибдира дар.

арайиз хуру ва гъамци чпихъди имбударра улдугуз гъитра.

Пайгъамбари ва гъапну: «Юкъуб жюре инсанариз женнетдин ниькъан кубкъидар: Бахил касдиз, футна апруриз, ичкийин мурам вуйириз, аба-бабахъ хъебехъруриз. Жара гъядисдихъ дупна: «Вари пис ляхнар саб хулаз уч дапна, ва думу хулан ачар ички ву». Ички гъубхъган, гунгъар апгуз пчу шулу, ва инсанари дицир касдикан рихшант апфуру.

Жямаьтдин улихъ гъякълу кас духъну ккунду!

Жямаьтдин улихъ хъайир вуза, гъулан имам вуза, ясана экбер апруру вуза кфури, улубкфу бухара бачукра, шейтнин мажлисарихъ шулу. Хъа фици Табасаран халкъдин яшайиш ужу хъибди, йигъан хъуб ражари гъудгниз дих апру, улихъ хъайи ксар чпи улдугнайиган. Гирами Къур'андихъ дупна: «Дугъриданна шейтнин ичв арайихъ душманвал, писвал ичкийинди ва жара азарт тамшйиринди ипуз ккунду».

Гъядисдихъ дупна: «Фуну касди ички гъубхъши, дидин гъял дугъан жандихъ 40 йигъан гъубзру ва 40 йигъан дугъан гъудгнарра къабул апфурдар, яни 40 йигъан думу гъудгнарин саваб даршул ва 40 йигъан дюаь къабул дарапур), туба дарапди кечмиш гъахъиш, Гъиямат йигъан дугъаз жегъеннедин «закъум» кфуру убхъруб тувиди». Жара гъядисдихъ дупна: «Гъиямат йигъан инсан хъаргнайи вахтна, дугъаз гъадму «закъум» кфуру убхъруб тувиди. Думу багахъ гъапган, машнан йикк ебцину гъядябхъиди, ушвниъ убзиган, шаргъяр, награр, ушв убжиди, ва фуниз хъубкъган, айтI йишвар урхъиди, гъаци аьзабнакк думу кас Аллагъди Чаз ккунибкъан вахтназ гъитди». Душваъ, гъядисдихъ дупнайиганси, гъубгу бедендин лиъ (къирикъ) хъанара цийи алапиди ва хъанара убгиди. Хъа

шлизкIа аьгъайкнан, фу вахтназкъан Аллагъди инсан думу аьзабнакк гъитруш? Ухъу пичрак хил кубкган, гъарай дапну, дишлади ярхла апурхъа, хъа 1000 йисариинди гъязур дапнайи пичрак куркган, фици шуйкнан!

Ихъ аьхю алимари ички багахъ дарапуваликан яшлу жилар-дишагълийириз аьгъдайкнан, ва гъаз дурари чпин веледариз дидкан хабар тувурдар? Инсан пиян гъахъиган, дугъан аькъюл гъяйванатдинтан ис шулу.

Ички убхъруриз гъаму дюн'яйихъ имиди тувру аьзаб

Ички убхъивал аьхю вуйи гунгъарикан гъисаб шула. Думу гъубхъган, Шариатдинди 80 маргъ йивуру, эгер гъаму дюн'яйи думу аьзаб тутрувиш, аьхиратдихъ варидарин улихъ цикан дапнайи маргъ йивиди.

Талгъят бну Мусаррифийихъан дуфнайи риваятдихъ Абдуллагъ бну Мас'удди гъапну: «Дугъриданна, фуну касди йигъну ички гъубхъиш, думу хъабхъдизкъан Аллагъдиз шериквал туврайидарикан мисал ву, хъа фунури йишвну гъубхъиш – гъачиндинизкъан». Ухъуз аьгъюганси, Аллагъдиз шериквал хуб варитган аьхю гунагъ ву.

Саб гъулан жямаьтди гъамци ктибтура: «Ич гъулаъ сар кас кечмиш гъахъну. Маллайиз дих апгуз гъушиган, думу пиян духънади шулу ва гъулаъ саркъан пиян дару жилир дидрихъди, гъунши гъулган дих гъапну». Хъа гъамцир малла вуза кфури шейтнин рякъюьди, чан нефсдихъди гъягъюрайидариз фу пуз шулу! Учв кечмиш гъахъиганра гъациб саягънаъ шлуб дугъаз хабар дайкнан ва Гъиямат йигъан дугъу фициб жаваб тувуйкнан! Пайгъамбари ва гъапну: «Фуну кас Аллагъдихъ ва Гъиямат йигъахъ хъугъраш, думу касди ички дурубхъур ва ички али суфраийхъра дудрусур».

Аьхир гъюру нумрайиъ

Гъиччаб алабхъуз ккунидариз насигъятнан гаф

Ассаламу алейкум, гъюрматлу мусурман чйир! Узуз, диндин илмар урхуз ва гъиччаб алабхъуз ккунидарихъна илтиклуз ккундузуз. Гъаму вахтна веледари абйир-бабарикан чпиз гъиччаб алабхъуз гъитуб ккун аплуру. Гъацдар фтихъан-вуш, шлихъан-вуш гучлрударикан сар узур ва вуйза. Аьльгъямдулиллагъ, узу вахтниинди му ляхникан фикир гъапиза. Дюн'яйин утканваларихъна лапра аьшкъ айир вуйза ва узуз думу ужуйи рябкъюйуз. Чаз тувнайи уьмри инсандиз гъякъ рябкъюхъна, чан мурад-метлебнахъна гъюз рягъятди дар. Гъаз рагъятди дар? Гъаз гъапиш, ихъ уьмур жикъиб ву ва ухъу му ляхнариз лигури имиди, уьмур ккудубклуру.

Эгер ухъуз жегеннем саб бици вахтнакъан гъябкънийиш, ухъу амриан гъягъюйи. Хъа ихъ гъуларий фици шулу, эгер уву саб гунагънакан, накъвдин аьзабарикан гъапиш, дишлади "вагъгъабист" клуру, ясана: "Увуз наънан аьгъявуз? Уву душваъ гъахъунва? Гъябкъюйуз?"- клуру суалар тувру?

Гъюрматлу чйир, гъамцдар суалар ихъ арайиз дарфбан бадали илим дурхну ккунду. Узу улихъна гъапиганси, йизра гъациб уьмур гъабхънийиз.

Узу Табасаран райондин Кюрягъ гъулаъ, Абдуллаеварин хизандиан вуза. Шюкюр Аллагъдиз, йиз бабаз диндин хабар айи, ва гъадму кас

себеб духъну, узу диндихъна гъафунза. Узуз сабпи ражари Исламдин университетдиз гъягъюз йиз ният айиваликан абйир-бабариз хабар тувиган, дурар къаршу гъахънийи, ва клуи: «Шли уву швушвди дисиди?». Яв гъудган аплин, амма гъиччаб маалмабхъан, увхъан вари ярхла хъиди. Амма узу йиз гафналан улдучлурдайза ва гъаригъан му гафар текрар аплуиза. Гъаригъан гафар-члалар шули, сад йигъан адашди гъапи: «Гъарах, йиз риш, амма узу увуз сабдинра кюмек апидарза, эгер уву экзаменар тувуш, урх...». Гъул'ан сарна-сарди риш деетувал ахъю ляхин ву, ва узу гъягъийиз хизандин мясляаъ гъабхъну. Учухъна аба, баб, халу, хала ва гъж дуннайи ва дурари варидари му ляхниз къаршу вуча, хъа уву фикир дапну, яв ужу шлуганси аплин, гъапнийи. Хъа адаши: «Гъарах ва университетди апру гъарсаб гафназ ва ляхниз фикир тув, эгер душваъ яв багахълуийриз зарар шлу сабкъан гаф гъебхъиш, сад йигъанкъан душваъ гъумузан», - гъапнийи. Аьльгъямдулиллагъ узу душвак кучлвза! Валлагъи, душваъ узуз, ужублган гъайри, фуклара гъябкъюндарзуз, гъебхъундарзуз. Душваъ Пайгъамбар ккун аплуз, инсанариз гъюрмат аплуз, мусурман гъардшар ва чйир ккун аплуз улупуйи.

Сад йислан узу гъулаъ практикый гъахъунза. Сабпи ражари циб читинди вуйи. Хъа эгер ухъу гъякълуди гъахъиш, Аллагъди ухъуз гизаф кюмек аплуру. Практикыйи дарсар туври гъахъунза. Къюб сменара вуйи ва гъюрударин къадар 60 бай-риш вуйи.

Дюз вуйинхъа, ватанагъли?

Убзру хутлиъ хал-йишв аплуб,
Хярар ярквру ккауз гъитуб,
Малар-марччар лап циб аплуб
Дюз вуйинхъа, ватанагъли?

Ихъ галарий заз хъуз гъитуб
Вуйи сивар зурди ккауб
Жвуван мулкар члурди дирчуб
Дюз вуйинхъа, ватанагъли?

Абйири гъиту ядиграр
Дайинхъа йимишдин гъарар?
Дурарикан аплуб гаклвар
Дюз вуйинхъа, ватанагъли?

Чавтган ахъю касди гъапиб,
Дюз вушра, ибак дараплуб,
Гъарсари учв зади дисуб
Дюз вуйинхъа, ватанагъли?

Абайихъан гъузу хулар
Сар бализра къабудди дар...
Шиблитган ккергъуб дурар
Дюз вуйинхъа, ватанагъли?

Гъуншйирихъди гъюжатнаъ хъуб,
Гъулан инсан масу тувуб,
Варидарихъди сарди зигуб
Дюз вуйинхъа, ватанагъли?

Чаз айи бистан дирибккуб,
Душваъ чаз сурсат дурубуб,
Шагъриан картфар гъадагъуб
Дюз вуйинхъа, ватанагъли?

Айи йишв'ан суракъ аплуб,
Наънан-вушра ички абгуб,
Фу дапнура думу убхъуб
Дюз вуйинхъа, ватанагъли?

Пиянвалиъ чан юруш аплуб,
Чакан халкъар бизар аплуб,
Хизандиз чав атлуз гъитуб
Дюз вуйинхъа, ватанагъли?

Гъаму шиърий дупнайистар
Гъарсаб гъулаъ адарди дар...
Ихъ гъуларий хъуб дицистар
Дюз вуйинхъа, ватанагъли?

Гюлягъмад Гюлягъмадов
Зегъметнан ветеран-пензионер,
Ккувлигъ гъул

Йигълан-йигъаз му ляхнихъна аьшкъ шлудар артухъ шуйи. Думу 2005-06-пи йисарий вуйи.

Шюкюр Аллагъдиз, ухъуз илим гъадабгъуз гъамцдар йишвар ачмиш аплувализ. Ахъю вуйи чухсагъул къайд аплураза узуз дарсар туву мялимариз. Гъит Аллагъди дураринра, ихъра

иман ижми апри ва ухъуз сабур туври! Амин.

Хъа учву, гъюрматлу мусурман чйир, сабдихъанра нач-гучл мапланай. Ухъу вари Аллагъдин улихъ сабси вухъа. Гъит Аллагъди вари лазим дарубдихъан ухъу ярхла апри! Амин!

Хадижат Эседуллаева

Узуз аьфв апинайчва, абйир-бабар

Ассаламу алейкум ва рагъматуллагъи ва баракатугъ, гъюрматлу йиз абйир-бабар! Учвуз биклурайир ичв риш (Мафият) Хадижат Эседуллаева аль-Кюрягъи ву. Эгер узу учвуз гафниинди, ясана ляхниинди гиран ктапнуш, аьфв аплуб ккун аплураза. Шюкюр Аллагъдиз мицдар ужуб тербия ва диндин илмар туву абйир-бабар узуз тувувализ. ХЪАНАРА ШЮКЮР ИБШРИ АЛЛАГЪДИЗ! Я Аллагъ, гъаму дюн'яйиъра, Ахиратдигъра йиз абйир-бабар харжибдихъан ярхла аплин. Дурариз ижми иман ва сагъвал ккун аплураза. Ва гъадирари вари мусурман чйирикан ва узу аьгъюдарикан эгер узу шлизкла гиран ктапнуш, аьфв аплувал ккун аплураза.

Гимихъ

Мягъяммад Мягъяммадов

Хучбар, Мягъяч, Гъяжитай.

Хучбар: Ассаламу алейкум!

Мягъяч: Вааълейкум ассалам!

Гъяжитай: Вааълейкум ассалам!

Хучбар: Саб ужуб фикир клулиз дуннайиз, дустар, учвуз къабул шулуш, аьгъдарзуз.

Гъяжитай: Хъпехъурача, дуст.

Хучбар: Ихъ гъулаз сар ужур, гъурху касдиз имамвал аплуз теклиф гъапиш, фици шул?

Мягъяч: Валлагъи, дуст, гизаф ужуб фикир вуяв. Гъамусдиз ухъу думу ляхникан фикир гъаз гъапундайкан?

Гъяжитай: Му ляхнин гъякънаан жямьяаъдихъдира гафар-члалар дапну ккун аьхир!

Хучбар: Гъякъ клурава, думу ляхин сабпи нубатна дапну ккуниб ву.

Гъяжитай: Хъа ухъу дицир кас наънан агиди?

Хучбар: Мягъячгъалайиъ Исламдин университетди урхури табасаран баярра а клури гъебхъунзуз. Ухъу душну дина, дурарикан сар ужуди урхуру ухъуз имамди тлалаб апидихъа.

Мягъяч: МашаАллагъ, эгер му яв фикир клулиз удубчлвиш, дуст, ахъю саваб шулуз.

Гъяжитай: Эгер дицир кас ихъ гъулаз гъапиш, узу, йиз баярра хъади,



дугъахъна дарсар, гъадагъуз гъягъидиза.

Хучбар: Сар увуна яв баяр ваъ, ухъу медресе тлапдихъа ва илим урхуз

ккунидариз варидариз рякъ ачмиш апидихъа.

Мягъяч: Хъа сабсан ляхниз ухъу фикир тувну ккунду: дугъаз деуз йишв дубхъну ккун, дугъан гъазанж адар дидизра фикир тувну ккунду.

Хучбар: Думу ляхниканра фикир гъаплунза, дуст. Ихъ мистан гъвалахъ, яшамиш даршули, Мажидрин хулар дирчнадарин, душваъ дугъаз яшамиш хъуз Мажидрихъан ихтияр гъадабгъидихъа. Хъа пулин гъякънаан клуруш, фукъан вушра ахъю гъул вуйиш, гъарсар касди 20 манат вазлиъ тувуш, ужуб къимат удубчлвара.

Гъяжитай: Му ляхниин ихъ гъуларандар лапра рази шул клури, фикир вуйиз.

Мягъяч: Эгер дици гъабхъиш, диндин териф ва берекет ихъ гъулаъ артухъ хъибди, иншаАллагъ.

Хучбар: Дици вуш, дустар, му ляхникан цибсана фикир апидихъа ва жвуми йигъаз му ляхин тамам апидихъа.

Мягъяч: Магъа гъудгнин вахт дубхъна, гъачай мистаз гъягъидихъа ва душваъ айидаризра му ляхникан хабар тувдихъа.

Гъяжитай: Хъа гъулан тму клакнахъ хъайидарихъна хабар тувуз узу гъягъидиза.

Хучбар: «Я Аллагъ, му ляхин клулиз адабгъуз учуз кюмек тува».

Газат урхрударин суалариз жаваб туврайир ДУМД- дин экспертний отделин гъуллугъчи Мугъаммад- гъажи МЯГЪЯМЕДОВ ву

- Эгер йигъандин вахтна гъудган апуз мумкинвал шуладарш, хябяхъган вари гъудгнар сабишв'инди апуз хай шулин?

- Ваъ, фицики гъудган чан вахтна дарапди, сабишв'инди къазайиз гъибтуб, гунагъ ву. Гъеле урхурайи йишваъ ва апурайи ляхниъ гъудган апуз сакъюдар дакъикъийр агувал читин ляхин дар. Гъадму гъудгнарин гъакънаан инсанди- хъан Гъияматдин йигъан варитан асас ляхнариккан вуди гъерхди.

Пайгъамбари ﷺ гъапну: "Вахтнииди гъапу гъудган ляхнариккан варитан ужуб ляхин ву". Гъудган ккадапну, думу жара вахтназ сабишв'инди апуз гъибтувалин гунагъ учвхъан ктипуз хябдарчвухъан. Думу чан вахтнииинди гъапу гъудгнин лайикълувализ ва дидин савабназ барабар хябдар.

- Йиз сар мялим дишагълийи, чан ахью яшар хъайизкъан (70 йис) гъиччаб алабхъури гъахъну, хъа гъаму улихънаси думу илдибтну. Гъаца апуз хай шулин?

- Гъадму дишагъли 70 йисандин арайиъ хал тикмиш дапну, хъа гъамус думу дабгъурайириз ухшар ву.

Гъаца апуз неинки сар дугъаз, хъа гъацара имбу дишагълийиризра хай шлу ляхин дар. Дугъаз текли- фар тувай ва гъацдар жарадарира дюз апурадар, кпури йипай.

- Ич гъул'ан гизафдар «Шалбуздагъ» кпуру йишваз ахью садакъийр дидисну гъягъюри шулу. Дурари, думу йишв лапра гирамиб ву, кпури шулу. Душваз гъушдари жюрбежюр ляхнар тамам апуру. Хъа узуз думу ихъ Дагъустандин мусурмнарин тарихди айиб дар кпури гъебхъунуз. Магъа гъацдарихъ хъебехъну, узуз аьгъдарди, йиз балара дина саб чарва садакъади дибисна. Эгер думу йишв айиб дарш, узу гъапуру? Ич гъулаъ «Дедегюнеш» кпуру пир а, гъадму пирихъ дубккку, садакъа гъапиш, фици шул?

- Саб кпуруб, узуз «Шалбуздагъдиз» ихъ Дагъустандин тарихарик фуклара гъибихъундаруз. Ав, душваъ сар гирами касдин зиярат а. Ва думу ляхин ухъу, имбу зияратар фици апуруш, гъаца дапну ккунду. Хъа душваз гъушган апуру ляхнар гъапурудар вуш, узуз аьгъдаруз. Узу душваз гъушур дарза. Эгер гирами йишварихъна гъягъюз ккундуш, Дербентдиъ «Къирхляригъна» гъягъюб ужу ву. Думу ухъуз варидариз аьгъю ва гирами йишв ву. Хъа бали дибиснайи садакъайикан кпуруш, думу пирихъна дубккку дубккку ккунду кпуруб адар. Эгер увуз садакъа апуз ккундуш, яв хулаъ дубкккура тувуз шулу.

- Йиз юкв ицпури 10 йис вуйиз. Саспи вахтари 20-30 м ликри гъягъюз шулдарзухъан, дарман убхъуз мажбур шулу. Гъаца вуйиган, уз'ин ушвар шулин?

- Ушвар дисувал вари мусурмнарин фарз ву. Думу ляхин, саб фициб-вуш сеbeb гъабхъну кпури, дипуз шлуб дар. Гъаца вуйиган, думу уву кпурайи месэлайиз дикъат фикир тувну ккунду. Эгер дарман гъачининган ушв бисайиз убхъуз шулуш ва думу хябяхъган ушв гъибтайиз жандиз дарман дарди саб зарар апурударш, ушв дибисну ккунду. Эгер лицруган дарман убхъувализ мажбур шулуш, саб рамазандин вазлиъ хулаъ деънура гъузуз шул. Хъа сад йигъан, месэла, гъачининганра, лисунганра, хябяхъганра дарман ипуруш ва думу дирипиш жандиз зарар шулуш, ув'ин ушв бисувал алдар. Эгер сагъ гъахъиш, гъюру рамазан ваз хъайиз думу ушвар къаза дапну ккунду. Хъа эгер уьзур сагъ шлуб дарш, гъарсаб ккадапу ушвнахъан саб мудд дяхнин (650 г) тувну ккунду.

Гъюрматлу мусурман гъардшар ва чйир!
 Нагагъ учвуз ихъ мусурман диндихъди аьлакъалу вуйи месэлийириккан гъаври адруб гъерхуз ккундуш, ясана «Ассалам» редакцияйиз вуйи суал аш, зенг апинай: 8722-63-41-85
 Учхъан шлубдин, иншаАллагъ, учу кюмек апиидича ва ичв гъуллугъар тамам апуз чалишмиш хъидича.

- Гъудган апибахъди гунгъарин аьфв апурун?

- Ав, гъудгни мусурман кас бици гунгъарихъан марцц апуру, амма ахью гунгъарихъан марцц апурудар – зина апувалин, сар кас йиклувалин, тилисимдин (колдовство) ва гъж. Пайгъамбари гъапну ﷺ: «Дугъриданна, хъуб фарз гъудгни шту чиркишин фици марцц апуруш, гъаца гунгъарра марцц апуру» («Фатава аль Гъядисия»).

- Ликариин алахърудар илмиди гъудган апуз хай шулин?

- Хай шулу, эгер дурар нежесдихъан, чиркишна- хъан марцциди вуш («Мингъаж»).

- Ушв дибиснайи вахтна фукла убккуз хай шулин? Гъубккиш, ушв батил шулин?

- Хай шулу, ва диди ушв батил апурудар («Фатгъуль Муин»).

- Дишагълийи фарз гъусул апури жикпруган, эгер ибарин урхъар идирчнайи айити йишвар джжриклиш, хай шулин?

- Фарз гъуслиъ бегъемди жиклувал кпури гъабхруган, дишагълийи, чан ибарин идирчнайи урхъаризра шид гъягъруганси, джжикпну ккунду.

Нис гъазур апуруган гизафдари слин фунин рудрарикан гъязур дапнайи пепсин капри шулу. Гъадму нис ипуз, хурагнак капуз хай шулин?

Эгер ухъуз якъинди, яни 100 % гъадму нисук слин рудрарикан гъязур дапнайи пепсин кайиваликан, ясана жара ипуз хай даршлу гъайванатарин йикккан кайиваликан аьгъади вуш, дициб нис ипуз, ваяки хурагнак капуз хай шулдар («Шаргъул мафруз»).

— Уьзрин вахтна, эгер гъудгник кайиган къаназ уьгъйир апури гъахъиш, гъудган чпуру шуйкдан?

— Гъудгник кайи аьзарлу касдин уьгъйир къаназ гъузра дупну (гъудган апуз хъюгъхъантина тап ккудуклайизкъан уьгъйир апувал яваш шуладарш, ва гъудган апуз уьгъйир ккудукпу вахт бихъурдарш), дицдар уьгъйири гъудган чпуру апурудар.

Эгер гъацар касди гъудгнин вахт улубкъалан ккебгъну тап аьхириккъан, уьгъйир дарапди гъудган апуз мюгълет бихъиди, кпури гъисаб апураш ва якъинди аьгъаш, думуган гъациб вахт улубкъайиз гъудган гъибтну ккунду.

Амма саб жерге алимари, гъудган къаназ гъибтуз хай шулдар, кпури шулу.

- Жилиин варитан кыматлуб фуну шид ву?

- Варитан кыматлуб Пайгъамбарин ﷺ тубаригъан гъубшу шид ву, хъасин – замзам, хъасин – аль-Кавсар шид, хъасин – Нил нирын шид, ва хъасин – имбу штар («Иаьнату ат-Палибин»).

- Ахиратдин йигъан накъвдиан сарпир вуди фуж удучивиди?

- Сарпир вуди, 70 агъзур малаикарин къялаъ ади ихъ Пайгъамбар ﷺ удучивиди.

- Йиз дада мусурман дишагъли дар. Думу узур чан диндихъна хуз чалишмиш шула ва узкан уз'ин али гъиччабдин палат илдибтувал тлалаб апура. Дугъаз узу наразивал улупруган, дадайик хъял кубчпву. Узу фу дапну ккундуш, узуз насигъят тувайчва.

- Исламди ухъуз жвуван абйир – бабарихъ хъпехъуз дих апура, гъеле дурар мусурмнар даршра. Гъадрарихъна веледари ужувлан саягъниинди янашмишвал улупуб лазим ву. Эгер абйир – бабара чпиз Аллагъу Тааьлайи гъадагъа дапнайи ляхнар апинай кпураш, думуган бицидариз чпин абйир- бабарихъ хъпехъуз ихтияр адар. Пайгъамбарин ﷺ гъядисдиъ дупна: «Аллагъдихъ ﷺ хъпехъди Дугъан яратмишарихъ хъпехъуз хай шулдар».

- Жилириз чан хпирихъди жямъагъ-гъудган апуз хай шулин?

- Жилирина хпири сатиди гъудган апуз гизаф фазилаган ляхин ву. Фицики дурари жямъагъ-гъудган апура, хъа жямъагъ-гъудгнин са-сарди гъапу гъудгнинтан 27 ражари артухъ саваб шулу. Гъаца вуйиган, эгер мистаз жямъагъ-гъудгниз гъягъюз шулдарш, хулаъ жямъагъ-гъудган апинай.

Рузнама
 Май

Йигъ	Гъиринд. Ас-Субгъ.	Ригъ гъудуб.	Лисундин Аз-зугър	Гъаркван. Аль-аьср	Лавлан. Аль-Магъриб	Хъитпирхв. Аль-гйишавъ
1	3:52	5:41	12:53	16:45	19:54	21:36
2	3:50	5:39	12:53	16:45	19:55	21:37
4	3:46	5:37	12:52	16:46	19:58	21:41
6	3:42	5:34	12:52	16:46	20:00	21:44
8	3:39	5:32	12:52	16:47	20:02	21:47
10	3:35	5:29	12:52	16:48	20:04	21:51
12	3:31	5:27	12:52	16:48	20:07	21:54
14	3:28	5:25	12:52	16:49	20:09	21:56
16	3:24	5:23	12:52	16:50	20:11	21:58
18	3:21	5:21	12:52	16:50	20:13	22:00
20	3:18	5:19	12:52	16:51	20:15	22:02
22	3:15	5:17	12:52	16:52	20:17	22:04
24	3:12	5:15	12:52	16:52	20:19	22:06
26	3:09	5:14	12:53	16:53	20:21	22:08
28	3:06	5:13	12:53	16:54	20:23	22:11
30	3:04	5:12	12:53	16:54	20:24	22:13